

עבן המחחרת הקנאית

יורק

תורה שאחרי התחמקות ממושכת קראה להחזרת הילד להוריו. הוא מצא שליחה שרופה למילוי פקודתו: גירת צרפתיה בשם שרה בת-דוד, אותה גייר מייזש עצמו לפני שמונה שנים. שום חשבון של חוק או מוסר יסודי לא עמד נגד צנייה המסוגננת. היא השאירה את בתה בירושלים, הליבישה את יוסלה בבגדי הבת, שמה פיאה נוכרית לראשו, והוציאה אותו מן הארץ, כאילו היה בתה. היא נש' ארה צמודה אליו עד ליום בו קנתה כר' טיסטיסה בקופנהאגן, נתחה בלוס-אנג'לס, ומשם העבירה אותו הלאה.

★ ★ ★
"האוויר הציוני מחניק"

ד מוז' נוספת צדה את תשומת לבם של החוקרים: דמותו של מאיר ליפ' שיץ. זהו בן למשפחה דתית מתונה מתל-אביב, אשר אביו הסוחר מטפח וקנן מת' קדם. פני כשמונה שנים פקד משבר נפשי עמוק את מאיר. הוא עזב את בית הוריו, עבר למאה שערים בירושלים. הוא גידל פיאות וזקן, הילך בקפצן מרושל, הפך אחר מנושאי כליו של עמרם בלוי, רבם של נטורי-קרתא.

מאיר ליפשיץ היה קיצוני, אפשרות. כאשר הסתבר, למשל, כי הישיבה החתיקה עץ חיים קיבלה הקצבה מהעירייה לסיוד הכיתות, התפרץ ליפשיץ לתוכה בלילה, ליכ' לך בזפת את הקירות המסויידים. "בוז!" שריטט באתיות סכות. "בקבלים כסף מה' ציונים!"

פעם אחרת נראה רץ כמטורף וצועק: "אינני יכול יותר! האחר הציוני מחניקני!" לפני כשנתיים נעלם לפתע מירושלים. הוא הפיץ בלונדון, מצוייד בדרכון ישראלי, עתה ברור שהשיגו על סמך תעודת-שיח' רור צבאית מזוייפת. בספרי ישראל הוא רשום כעריק משירות צבאי. איש זה הוא חוליה חשובה בפרשת יוסלה. יתכן, אפילו, כי הוא אשר הוציא מן הארץ.

★ ★ ★
סקוטלנד יארד מתערב

כ אן כדאי להקדיש תשומת-לב לתפ' קיד שמשחקת לונדון במסכת-החטיפה. מאיר ליפשיץ הגיע ללונדון, שלום שטרקס, דודו של יוסלה, הגיע ללונדון. מטוס מיר' חד של חטיבי חב"ד יצא מלוד לניו-יורק, לפני כשנתיים, מלא ודחוס חסידים מכל ה' גילים והגדלים. בדרכו חנה בלונדון. האם ישנו קשר כלשהו בין עובדות אלה?

בספרים שהופיעו השבוע בעתונות ה' ישראלית, נאמר כי על אף כל ההשערות הקודמות, הסתבר מעלה שיוסלה לא היה באנגליה. אולם יודע ענה לכל ספק, כי ביולי 1960 היה הילד יוסלה שוחמכר ב' לונדון, בביתו של מנהיג אגודת-ישראל הארי גודמן. כמו רבים לפניו בארץ, הכניס גודמן את הילד לביתו בראותו בנות מיצ' זה דתית. כאשר ביקר בארץ לאחר מכן, נסע לכלא רמלה, כדי למסור "דרישת' שלום מיוחדת" לסבא שטרקס הכלוא.

מאוחר יותר, בהיודע לעורר-הדין כהן' צידון כי יוסלה שהה בלונדון, פנה ל' סקוטלנדי יארד שיחקור את הארי גודמן. הבולשת הבריטית עשתה זאת, אך הילד כבר לא היה בבית גודמן. הוא נלקח משם למקום שגודמן עצמו לא ידע עליו. במשך שנה חי יוסלה ללא פיקוח אצל משפחה יהודית בשווייץ, ואז הועבר לצר' פת. כל אותו זמן גבר הלחץ בארץ, עלה המתח בין חילוניים לדתיים. חלק מן ה' דתיים כבר צידו בהחרות הילד; אפילו אנשי אגודת-ישראל, שאצל חבריהם הוסתר הילד בתחילה, סברו כי יש להחזירו, כי הרבר החל להזיק להם בעיני הציבור וב' קבלת תרומות. אלא שהוא כבר לא היה נתון לשליטתם הבלעדית. הוא עבר לידי הקנאים של נטורי-קרתא, אויבי הציונות ומדינת-ישראל.

להסתרת יוסלה נוספה מעלה חדשה: כל עוד לא ימצא הילד, תוצג מדינת ישראל בכל אולת-ידיה המבישה. המפלגות הדתיות בישראל, השנואות על נטורי-קרתא, ייתקלו ביחס עויין מצד הציבור הרחב ומצד שות' פיהן הפוליטיים. על כן הוחלט להמשיך

חבריו של יוסלה

קבוצת נערים חרדים באחד מרחובות מאנהאטן בניו-יורק. ברובע ויליאמסבורג, נערים אלה הינם מחזה רגיל, על לבו ותמיהה. על פניו של השומר השומר על הכניסה למלון מצטייר חיוך משועשע למראה נערים אלה, הנראים כאילו מעולם אחר.

והסתיר את הילד בכל מחיר. **★ ★ ★**
סוחר תכשיטים מלונדון

ד בר אחר נראה בטוח: שהחוטפים לא יעזו להעביר את יוסלה לארצות-הברית, שהרי שם צפוי עונש-מוות לחוטפי ילדים. אך בכל זאת, היבילו החוטפים יותר ויותר אל מעבר לאוקיינוס האטלנטי, אל הקיבוץ צים הגדולים של יהודים חרדים בארצות-הברית. עד שלבסוף הצביעו על הקיצוני שבחוגים אלה: קהילת הרבי מסטמאר, ב' חיליאמסבורג שבניו-יורק.

עסקנים של אגודת-ישראל, שחוקרי ה' ש"ב לחצו עליהם לגלות את תנועות ה' ילד, גוללו את האשם על קנאים קיצונים עוד יותר מהם. אותו זמן נסע מאיר ליפ' שיץ מלונדון אל חצרו של הרב יואליש טייטלבוים, הרבי מסטמאר. קנאי אחר, רצי' ני יותר, שהחוקרים עקבו אחריו, נסע גם הוא מלונדון לרבי מסטמאר. היה זה יוסף יצחק דומב, סוחר תכשיטים מלונדון, איש נטורי-קרתא ואנטי-ציוני שרוף. המוציא עלון קבוע של הכת באנגליה.

עוד חוט הוביל לעבר טייטלבוים. אחד מרביני נטורי-קרתא בירושלים, שהיה שותף להברחת יוסלה וידע על העברתו ממקום למקום, התחרט לפתע. הוא שלח אחר מ'

חסידיו אל הרבי מסטמאר, לשכנעו שיורה להחזיר את הילד. אך לשוא. גם לחץ אחר שהופעל על הרבי כי יקבל את דעת מועצת גדולי התורה למען ההחזרה לא היעיל.

גם לאחר שעקבות רבים הובילו אל ה' רבי מסטמאר, קשה היה עדיין למצוא את יוסלה. שהרי הרבי טייטלבוים חולש על ממלכה שלמה של אלפי משפחות ענפות. חסידיו קוראים לו בתוארים רבים: "רבם של אדמו"רים, קודש הקודשים, חסידיא ופרי' שא, בוציאנו קדישא, עמוד הימיני, פטיש החוק, גודר גדר ועומד בפרץ, כמלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיו, כבוד קדושת שם תפארתו."

פעם היה תושב ארץ-ישראל. היה זה כי עיצומה של מלחמת העולם השנייה, הודות לעסקן הציוני ישראל קסטנר נכלל ברכבת 600 המיוחסים שהורשו עליידי ה.ס.ס. ל' צאת מהונגריה. הודות לעסקן ציוני אחר, ראש מחלקת העליה של הסוכנות היהודית משה שפירא, זכה בתעודת הגירה לארץ-ישראל המנדטורית. אלא שבארץ לא מצא כר מספיק נרחב לפעולתו ובי' 1946 היגר לניו-יורק. שם כבר התרכזו אלפים מניצולי הונגריה ורומניה, שהפכו במרוצת הזמן ל' קהילת הרבי מסטמאר, אותה עיריה רומנית בה משלו רבני בית-טיטלבוים מזה דורות. קהילה זו, בעלת רשת חינוך ענפה של

ד תיים רבים נשמו לרחחה, כאשר נודע על מציאת הילד. היו כאלה ש' עשו זאת מתוך אמונה תפלה. שהרי שורה ארוכה ש' אנשים שסיפלו בפרשה זו כחו בשלוש השנים האחרונות: החל ברב צבי פסח פראנק, שהוציא את פסק-הדין הרא' שון לטובת הסבא שטרקס, הרוב מייזש שנפטר לפני שנה, וחיאל בנדיקט, מעשירי בניברק, שהסתיר את יוסלה תקופה קצרה בביתו, ונפטר באמצע תפילת ראש-השנה אש' תקד, וכלה בהארי גודמן, שנפטר מהתקפת-לב. היו אחרים ששמחו מתוך תקווה, כי מציאת הילד תחסל במחיידי את כל הפרשה הנוראה וספיחיה. קרא חי'כ אגודת-ישראל שלמה לורינץ, במסיבה בשרתון: "צריך ל' חסל את העניין! צריכים לשכוח ולהשכיח!" היו רמזים כי אומנם כך ייעשה. פה ושם הודלפו כותותיו של דויד בן-גוריון לסגור את התיקים בפרשה מסועפת זו, מתוך חשבונות פוליטיים משלו, ומתוך חשש שמלחמה עם הדתיים תזיק למגבית. היה גם רמז אחר, רב'משמעי: העובדה ש' לונדון לא הוזכרה כתחנת-מעבר ברכבת החטיפה. כי כך, שוב לא תהיה כל עילה לישראל להמשיך ולדרוש את הסגרתו של שלום שטרקס והאשמתו כשותף לעבירה. אלא שנשמעו גם קולות אחרים. היו אלה קולות ההגיון הקר, שאמר כי לא יתכן שפשע כזה לא יבוא על עונשו.

זעם בתל-אביב

קבוצת מבוגרים ותלמידי-גימנסיות נוסאת כרזות, על רקע מלון שרתון. הם הופיעו דקות מספר לפני התחלת מסיבת-ההודייה של אנשי קוממיות, חילקו כרזים שזוהרו לפני גילויי של יוסלה.